20-1-2000 ఆంధ్రప్రభ

మళ్ళీ వస్తున్న 'టెర్రరిస్ట్' చట్టం!

ఇప్పుడు బి. జె. పి. కి అభద్రతా భయం కొంత తగ్గినట్టుంది. తన హామీని నిలబెట్టుకోవడానికి సిద్ధమవుతున్నది. నాలుగేళ్ళ క్రింద ముసాయిదా రూపం తీసుకున్న టెర్రరిస్టు చట్టానికి ఈ మధ్యనే లా కమిషన్ నుండి ఆమోదం పొందింది. ఇంక దీనిని పార్లమెంట్‌లో ప్రవేశపెట్టి చట్టం రూపం ఇవ్వడమొక్కటే తరువాయి.

కె.బాలగోపాల్

'టాడా' చట్టం త్వరలోనే తిరిగి రాబోతున్నది. దాదాపు అయిదు సంవత్సరాలుగా భారత దేశంలో 'టెర్రరిస్టు నేరాలు' అని పిలువబడే ప్రత్యేకమైన నేరాలు చట్టంలో లేవు. వాటి కోసం ఒక ప్రత్యేకమైన నేరస్మృతి లేదు. దాని వలన ఫలానా నష్టం జరిగిందని చూపించిన వారెవ్వరూ లేరు. టెర్రరిజం అని పిలువబడే రాజకీయ మిలిటెన్సీ దాని వలన పెరిగిందని నమ్మడానికి దాఖలాలు కూడా లేవు. అయినప్పటికీ 'టాడా' లాంటి చట్టం లేకుండా దేశమెట్లా బతికి బట్టగలదంటూ చాలా మంది చాలా ఆందోళన వ్యక్తం చేశారు. తాము అధికారంలోకి వస్తే టెర్రరిస్టు చట్టాన్ని తిరిగి తీసుకొస్తామని భారతీయ జనతా పార్టీ చాలా కాలం కిందనే 'హామీ' ఇచ్చింది. (మంచినీళ్ళ బావి తవ్విస్తామన్నట్టు, సాగు నీటి చెరువు కట్టిస్తామన్నట్టు, భారత రాజకీయాలలో ఇది కూడా ఒక హామీయే!) ఒకసారి 13 రోజులు, రెండవ సారి 13 నెలలు మాత్రమే అధికారంలో ఉండడం వల్లనో లేక వారి కూటమిలో ఉన్న ఇతర పార్టీలకు అంతకంటే అర్జెంట్ గొడవలు వేరే ఉండడం వల్లనోగానీ ఇప్పటిదాకా ఆ పుణ్యం కట్టుకోలేదు.

ఇప్పుడు బి.జె.పి.కి అభద్రతా భయం కొంత తగ్గినట్టుంది. తన హామీని నిలబెట్టుకోవడానికి సిద్ధమవుతున్నది. నాలుగేళ్ళ క్రింద ముసాయిదా రూపం తీసుకున్న టెర్రరిస్టు చట్టానికి ఈ మధ్యనే లా కమిషన్ నుండి ఆమోదం పొందింది. ఇంక దీనిని పార్లమెంట్‌లో ప్రవేశపెట్టి చట్టం రూపం ఇవ్వడమొక్కటే తరువాయి.

ప్రభుత్వం పరిశీలనకు అప్పగించిన ఈ బిల్లుకు ఆమోదం తెలుపుతూ లా కమిషన్ తయారు చేసిన 'వర్కింగ్ పేపర్' ను చదివితే 'టెర్రరిజం' అనే దానిని గురించి అదుపు తప్పి ఆలోచించడం కేవలం హిందూత్వవాదుల వైపరీత్యంకాదని అర్థం అవుతుంది. ఆ సమస్య గురించి పూర్తిగా ఏకపక్షంగా ఆలోచించడంలో జస్టిస్ జీవన్‌రెడ్డి చైర్మన్‌గా ఉన్న లా కమిషన్ అధికార పార్టీకి ఎంత మాత్రం తీసిపోదని చెప్పవలసి రావడం బాధాకరమే అయినప్పటికీ చెప్పక తప్పదు.

జస్టిస్ జీవన్‌రెడ్డికి న్యాయమూర్తిగా సాంఘిక న్యాయం, ప్రజాస్వామ్యం హక్కులు మొదలయిన భావనలనూ, విలువలనూ నిలబెట్టడానికి కృషి చేసిన న్యాయశాస్త్రకోవిదునిగా గుర్తింపు ఉంది. రిజర్వేషన్లు, పర్యావరణం, కార్మికుల హక్కులు అనే మూడు రంగాలలోనూ ఆయన విలువయిన తీర్పులు ఇచ్చారు. లౌకికవాదం భారత రాజ్యాంగం మౌలిక స్వరూపంలో భాగమని సూత్రీకరించారు.

అటువంటి వ్యక్తి చైర్మన్‌గా ఉన్న లా కమిషన్, ప్రభుత్వం ప్రతిపాదించిన టెర్రరిస్టు బిల్లును మొత్తంగా తిరస్కరించకపోయినా రాజకీయ పాలకుల కంటే ఎక్కువ సమతుల్యం పాటిస్తుందని ఆశించడంలో తప్పు లేదు. దురదృష్టవశాత్తూ లా కమిషన్ వర్కింగ్ పేపర్‌లో అదే లోపించింది.

'టెర్రరిజం' అనే దానిని అర్థం చేసుకోవడంలో సామాజిక, రాజకీయ కోణాలకు స్థానమేమీలేదన్నట్టు ఆ పత్రం సాగుతుంది. నిజానికి టెర్రరిజం, ఉగ్రవాదం, తీవ్రవాదం అనే మాటల ప్రయోగంలోనే ఈ సమస్య ఉంది. వాటి సామాజిక ప్రాతిపదికనూ, రాజకీయ స్వభావాన్నీ చూడడానికి నిరాకరించి కేవలం తుపాకుల ప్రయోగం మీద దృష్టి పెట్టే వైఖరి నుండి ఈ మాటలు పుట్టాయి. అందుకే మానవ హక్కుల ఉద్యమకారులు ఈ మాటలు ప్రయోగించడానికి ఇష్టపడరు. 'టెర్రరిజం' అని పిలువబడేదానిలో నిజానికి టెర్రర్ పుట్టించే లక్షణంలేదని కానీ, అది కేవలం పాలక వర్గాలకు మాత్రమే టెర్రర్ పుట్టిస్తుందని కానీ దీని భావం కాదు. రాజకీయ మిలిటెన్సీ వల్ల పాలకులకే కాదు, ప్రజలకు కూడా అనేక సమస్యలుంటాయి. అదంతా పాలక వర్గాల కల్పన కాదు. అయినప్పటికీ టెర్రర్‌నే కేంద్ర విషయం చేసి ఆలోచించడం తప్పని హక్కుల ఉద్యమకారులు భావిస్తారు. ఆ తప్పుడు వైఖరి నుంచి పుట్టిన టెర్రరిజం, ఉగ్రవాదం, తీవ్రవాదం వంటి పదాలు ప్రయోగించడం సరయినది కాదని కూడా భావిస్తారు.

కానీ లా కమిషన్ వర్కింగ్ పేపర్ చదివితే ఈ తప్పుడు వైఖరి అద్వానీ వంటి మెదళ్ళనే కాక ఇతరత్రా సున్నితంగా ఆలోచించగల వాళ్ళ మెదళ్ళను కూడా ఆక్రమించి ఉందని అర్థం అవుతుంది. 'ఎందుకు?', 'ఏ కారణంగా?' అన్న ప్రశ్నలు వేసుకోకుండా కాశ్మీర్‌లో, పంజాబ్‌లో, ఈశాన్య భారతంలో మిలిటెంట్లు ఇన్నిన్ని హత్యలు చేశారు. ఇంతింత విధ్వంసానికి పాల్పడ్డారు అని ఏకరువు పెట్టి 'ఇప్పుడు దీనికి సమాధానం కావాలి' అంటుంది లా కమిషన్.

రాజకీయ మిలిటెన్సీని కేవలం హింసగా అర్థం చేసుకుంటే ఏం సమాధానం ఉంటుంది? మరింత కఠినమైన నేరస్మృతి ఒక్కటే దానికి జవాబుకాగలదు. మిలిటెన్సీలో 'హింస' అనదగినది ఏమీ లేదనీ, అదంతా పాలక వర్గాల కల్పన అనీ అనుకోనక్కరలేదని మరొక్కసారి నొక్కి చెప్పాలి. 'కఠినమైన నేరస్మృతి' కావాలన్న ఆందోళనకు, ఇక్కడ అసలు సమస్యే లేదన్న అవాస్తవికమైన వైఖరి జవాబు కాదు. సమస్య ఉంది. కానీ దాని స్వభావం కేవలం నేరం కాదు. దాని పరిష్కారం కేవలం నేర స్మృతిలో లేదు అని నచ్చజెప్పగలిగినప్పుడే ఆ ఆందోళనకు నిజంగా జవాబు చెప్పగలుగుతాము.

నేర స్మృతిలో కాక సమగ్రమైన సామాజిక రాజకీయ ఆచరణలో జవాబు అన్వేషించగలుగుతాము.

లా కమిషన్ వర్కింగ్ పేపర్‌లోని మరొక విచిత్రమైన గుణం ఏమిటంటే అది చూసేది హింసను మాత్రమే కాక కేవలం ఒకరి హింసనే. కాశ్మీర్‌లో, పంజాబ్‌లో, నాగాలాండ్‌లో, మణిపూర్‌లో ఒక్కొక్క రాష్ట్రంలో మిలిటెంట్లు ఎంత మందిని చంపారో ఎంతెంత విధ్వంసం చేశారో వివరంగా చెపుతుంది కానీ దానిని ఎదుర్కొనే పేరు మీద పోలీసులు, సైన్యం, పారా మిలిటరీ బలగాలు ఎంత విధ్వంసానికి, ఎన్ని హత్యలకు పాల్పడ్డారు అనే విషయం ఎక్కడా చెప్పదు.

చట్టం ఎదుర్కోవాలని చూస్తున్నది మిలిటెంట్ల హింసనే తప్ప ప్రభుత్వ బలగాల హింసను కాదు కదా అంటారేమో. ఆ వైఖరే తప్పు. కాగా ఈ హింసను చూడడానికీ, దానిని గురించి మాట్లాడడానికీ నిరాకరించడం వల్ల మిలిటెంట్ల హింసను ఎదుర్కోవడానికి 'కఠినమైన నేరస్మృతి'ని ప్రవేశపెట్టడం ఎంత నష్టం చేస్తుందన్న విషయం లా కమిషన్ పెద్దల స్పృహకే రాకుండా పోయింది.

ఇంతా చేసి ఈ టెర్రరిస్టు చట్టం ఎందుకు? ప్రజలను భయానికి గురి చేసే హింసాకాండను శిక్షించడమే ఉద్దేశమైతే మామూలు చట్టాలేమైనా ఆ హింసాకాండను నేరంగా గుర్తించ లేదా? ఎప్పటి నుండో చట్టాలు నేరంగా అర్థం చేసుకున్న ఆ హింసాకాండను విచారించడానికీ, శిక్షించడానికీ ప్రత్యేకమైన చట్టాలెందుకు?

పైకి ఒప్పుకున్నా, ఒప్పుకోకున్నా మామూలు నేర స్మృతిలో లేని కొన్ని 'సదుపాయాల' కోసం ప్రత్యేక చట్టాలు కావలసి వచ్చాయి. అవేమిటంటే ఒకసారి అరెస్టు చేసిన ముద్దాయి బెయిలు గియిలు లేకుండా విచారణ మొత్తం అయిపోయేదాకా జైలులోపడి ఉండాలి. నేరం రుజువయితే దీర్ఘకాలం ఖైదు చేయాలి. లాకప్పులో నేరాన్ని 'ఒప్పించి' దానిని సాక్ష్యంగా న్యాయస్థానంలో ప్రవేశపెట్టే అవకాశం ఉండాలి. ఒకరి చేత ఒప్పించి అందరినీ ఇరికించే అవకాశం ఉండాలి. పూర్తి సాక్ష్యం లేకున్నా సగం సగం సాక్ష్యాలతో నేరాన్ని రుజువు చేసే తంతు ముగించాలి. ఏ మేరకు వీలయితే ఆ మేరకు నిర్దోషిత్వం రుజువు చేసుకునే బాధ్యత ముద్దాయి మీదికి నెట్టేయాలి. ట్రయల్ కోర్టు నుండి హైకోర్టుకు, అక్కడి నుండి సుప్రీంకోర్టుకు అప్పీలు చేసుకునే అవకాశాలు లేకుండా ఏకంగా సుప్రీంకోర్టుకు ఒకే ఒక్క అప్పీలు చేసుకునే అవకాశం ఇచ్చి అదే న్యాయం అని సరిపెట్టుకోవాలి.

ఏదో ఒక సామాజిక లేక రాజకీయ అన్యాయానికి నిరసనగా మిలిటెంట్ ఉద్యమాలలోకి వచ్చిన వాళ్ళకు అందుకు జవాబుగా ఇటువంటి నేర స్మృతిని రుచి చూపిస్తే వారిలోని నిరసన మరింత పెరుగుతుందే తప్ప తగ్గదు. కానీ ఈ విషయం గుర్తించాలంటే అసలు ముందక్కడ ఒక సామాజిక, రాజకీయ సమస్య ఉందని గుర్తించాలి కదా? ప్రజలలో వైమనస్యం ఉందని గుర్తించాలి కదా? ఆ స్పృహ లేనప్పుడు మిలిటెంట్ ఉద్యమాలు కేవలం కండకావరంతో చేసే అరాచకాలుగా కనిపించేటప్పుడు ఆ గుర్తింపు ఎక్కడి నుండి వస్తుంది?

గతంలో ఉన్న 'టాడా'లోనయినా రేపు రాబోయే టెర్రరిస్టు చట్టంలోనయినా చాలా సిగ్గుమాలిన విషయం ఏమిటంటే చిత్రహింసలు పెట్టి నేరం ఒప్పించే ప్రక్రియకు చట్టబద్ధత కల్పించే ప్రయత్నం. ఇది లేనిదే 'టెర్రరిజాన్ని' ఎదుర్కోవడం సాధ్యంకాదన్న స్థితికి ప్రభుత్వాలే కాదు, న్యాయమూర్తులు సహితం రావడం బాధాకరమైన విషయం. చిత్రహింసలు పెట్టి ఒప్పిస్తే నిజం మాత్రమే ఒప్పుకుంటారన్న భరోసా లేదనీ మరొక్కసారి చెప్పవలసిన అవసరం ఉందా? చిత్రహింసలు పెట్టి నేరం ఒప్పించే అవకాశం పోలీసులకు ఇస్తే నిజంగానే ముద్దాయి చేసిన నేరాన్ని మాత్రమే 'ఒప్పిస్తారన్న' భరోసాలేదని చెప్పవలసిన అవసరం కూడా ఉందా?

టెర్రరిస్టు చట్టాలు లేని దేశమేదీ ఇప్పుడు ప్రపంచంలోలేదనీ, 'టాడా'లో హక్కుల ఉద్యమకారులు గర్హించిన సూత్రాలు ఇంగ్లాండ్, అమెరికా వంటి దేశాలలోనూ ఉన్నాయనీ లా కమిషన్ నచ్చజెప్పచూసింది. లా కమిషన్ పెద్దల న్యాయశాస్త్ర పాండిత్యం ఇందుకు పనికొచ్చింది.

ముద్దాయికి న్యాయబద్ధమైన విచారణ కల్పించని నేరస్మృతి ఏ దేశంలో ఉన్నా తప్పే. అయితే దానిని దుర్వినియోగం చేసే సంస్కృతి మితంగా ఉన్న దేశాలలో వాటి వల్ల జరిగే నష్టం ఏపాటి ఉంటుందో కానీ ఏ కొంచెం అధికారం ఇచ్చినా విచ్చలవిడిగా దుర్వినియోగం చేసే పాలనా సంస్కృతి —ముఖ్యంగా పోలీసు సంస్కృతి —పాదుకుని ఉన్న మనబోటి దేశాలలో అటువంటి నేరస్మృతి ఉండడం చాలా ప్రమాదకరం.

గతంలో 'టాడా' పట్ల వ్యతిరేకత ఈ కారణంగానే పెల్లుబికిందన్న సంగతి రాజకీయ నాయకులు ఒకవేళ మరిచిపోయినా లా కమిషన్‌కయినా జ్ఞాపకం ఉండి ఉండాలి. మిలిటెన్సీ పట్ల అభిమానం లేనివారు సహితం టెర్రరిస్టు చట్టాన్ని అసహ్యించుకునేంతగా దానిని దుర్వినియోగం చేయడం జరిగింది. ముద్దాయికి న్యాయసమ్మతమైన విచారణ కల్పించని చట్టాలు సూత్రప్రాయంగా తప్పని గుర్తించలేకపోయినా కనీసం అటువంటి చట్టాలను విచ్చలవిడిగా ప్రయోగించకుండా చూడడానికి పోలీసు సంస్కృతిని, పాలనా సంస్కృతినీ సంస్కరించే ప్రయత్నమేదీ చేయకుండా ఈ దేశాన్ని, ఆ దేశాన్నీ ఉదాహరణగా చూపించి తిరిగి టెర్రరిస్టు చట్టాన్ని వెనక్కి తీసుకుని రావాలని ప్రయత్నించే విజ్ఞతను ఏమనాలి?